

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

כל הזכויות שמורות ©
המודעות באחריות המפרסמים בלבד
דוא"ל: kav1@bezeqint.net
אתר קו לחינוך באינטרנט
www.kavnet.co.il

גיליון 437 ♦ כט' אדר א' תשס"ח-ו' אדר ב' תשס"ח ♦ 13.3.2008-6.3.2008 ♦ משוגר למנויים בלבד
מו"ל ועורכת: סגל בן-ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 050-6812066

מנכ"לית משה"ח; מחיר רפורמת אופק חדש - קיצוץ "אסטרונומי" בכוח האדם במשה"ח

לדבריה נאלץ משה"ח לקצץ בכל סעיפי התקציב שאינם קשורים ישירות בבתי"ס

במספרים 'אסטרונומיים' וגם בתחומים, כמו חינוך מבוגרים, מכינות קדם צבאיות, מורות חיילות ושירות לאומי. לעומת זאת, לבתי"ס עצמם אנחנו מוסיפים תקציבים גדולים, אמרה המנכ"לית. מנכ"לית משה"ח הוסיפה, כי השותפות עם השלטון המקומי ביישום אופק חדש מאוד חשובה למשרדה. לטענתה, למרות התקציב שהעניק משה"ח לרשויות מקומיות עבור הקמת תשתיות לאופק חדש, בפועל חלק ניכר מהן עדיין לא הוקמו. "התשומות של משה"ח בבתי"ס חייבות להיראות", אמרה המנכ"לית. עמיחי הוסיפה, כי היא מודעת לכך, שהסכומים שהעביר משה"ח עבור פינוי העבודה למורים וחדרי השירותים היו צנועים, אך בכל זאת ניתן היה לעשות איתם משהו. לדבריה חשוב לצל את הכסף. "חשוב שייראה בחדרי המורים שאנו עושים עבורם את הדרוש, ולצד זה עדיין לא קורה", אמרה עמיחי. מנכ"לית משה"ח הבטיחה, כי בשנה הבאה יכפיל משה"ח את התקציב שהוא מעביר עבור התשתיות הנדרשות במסגרת הרפורמה. עמיחי נשאלה, כיצד יש בכוונת משה"ח לפתור את בעיית המחסור במורים מקצועיים. המנכ"לית השיבה, כי למשה"ח ידוע על מחסור במורים לאנגלית, מדעים ומתמטיקה. לדבריה משה"ח מחפש פתרונות לבעיה זו, למשל על ידי עידוד סטודנטים ברמה גבוהה לפנות להוראה. המנכ"לית סיפרה, כי בעקבות העלאת רף הקבלה ללימודי הוראה גדל מספר המועמדים. "אולי אנחנו בפתחה של תקופה, שבה צעירים איכותיים יפנו להוראה", הביעה עמיחי תקווה.

"חזרתי למשה"ח כי שוכנעתי שיש רצון לעשות שינוי וצריך את הניסיון שלי", כך אמרה מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, בכנס איגוד מנהלי מחלקות החינוך, שהתקיים בשבוע שעבר. לדבריה היא אינה קוראת לאופק חדש רפורמה אלא התחדשות. "רפורמות תמיד נכשלות. באופק חדש אנחנו מדברים על יותר משינוי בשכר המורים, אך לא על רפורמה חובקת עולם", הוסיפה עמיחי. לדבריה נדרש השינוי במערכת החינוך. ראשי המשרד חשים, כי למרות ההשקעה הרבה, מערכת החינוך הולכת ומידרדרת; הישגי התלמידים יורדים, יש עלייה באלימות וחולשה ערכית. עמיחי הוסיפה, כי הרפורמה יצאה לדרך "כמו שרגילים בישראל - בריצה ובלי תוכנית חומש", אבל כעת מדובר בעובדה מוגמרת. "אנחנו מבקרים בבתי"ס, ושומעים מהמורים שנכנסו לרפורמה כי קשה להם, אבל את המנגינה הזאת אי-אפשר להפסיק". עמיחי הוסיפה, כי למשה"ח חשובים מאוד התוספת בזמן מורה-תלמיד שמעניקה הרפורמה, והשינויים שיערכו בתוכניות הלימודים במסגרתה. לדבריה, המשרד עורך בימים אלה שינויים פדגוגיים במרבית תוכניות הלימודים הפועלות כיום בבתי"ס.

עמיחי ציינה, כי משרד האוצר הסכים לממן את הרפורמה בחמישה מיליארד ש"ח בשש שנים, וזו לדעתה נתינה מכובדת. בתמורה הייתה שרת החינוך חייבת להקצות חלק ניכר מתקציב המשרד, כמיליארד ש"ח, למימון הרפורמה. לדברי עמיחי, כתוצאה מכך נאלץ משה"ח לקצץ "בבשר החי" בכל סעיפי התקציב שאינם קשורים ישירות בבתי"ס. "אנחנו מקצצים בכוח האדם של המשרד

וסרמן; לא נתחיל בחלק ב' של הרפורמה אם לא יוקמו התשתיות למורים

לדברי מזכ"ל הסתדרות המורים, בגלל חילופי גברי במשרד האוצר נעצר המשא ומתן על הרפורמה

פוחדים מהלא נודע. צריך להסביר להם את ההסכם ולהרגיע אותם. "אנחנו עושים זאת וגם משה"ח", ציין וסרמן. מזכ"ל הסתדרות המורים הוסיף, כי קיימת בעיה תקציבית חמורה, שבגללה לא הוקמו התשתיות הנחוצות למורים במסגרת הרפורמה. לדבריו הסתדרות המורים לא תאפשר להתחיל בשלב ב' של הרפורמה, הצפוי בשנת הלימודים הבאה, לפני שתיפתר בעיית התשתיות.

"לא נחתום על הרפורמה כשלמורים אין פינוי עבודה לשעות השהייה. אי-אפשר תמיד לעבוד תוך כדי תנועה. הגיע הזמן להקים את התשתיות ורק אחר כך להתחיל את הרפורמה". וסרמן הוסיף, כי צריך לשכנע את האוצר, שחמשת מיליארד השקלים שהוקצו לרפורמה, המיועדים רובם ככולם לתוספת שכר, אינם מספיקים כדי להניע אותה קדימה. לדבריו, תשתיות ברמה סבירה חשובות לא פחות מתוספת שכר. "אם לא נעמוד על כך עתה, לא יוקמו התשתיות לעולם", הוסיף מזכ"ל הסתדרות המורים.

כשלושה חודשים לאחר המועד שבו היה אמור להיחתם ההסכם על רפורמת אופק חדש, החתימה עדיין אינה נראית באופק. מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן, נימק בכנס איגוד מנהלי מחלקות החינוך את הקיפאון במשא ומתן על ההסכם, בתהליך התארגנות מחדש שעובר בימים אלה משרד האוצר. לדבריו ההתארגנות מחדש נובעת מפרישתה הצפויה של סגנית הממונה על השכר, עופרה ברטוב, שניהלה למעשה את המשא ומתן על הרפורמה.

וסרמן הודה, כי הוא נתקל בקשיים לגייס את תמיכת המורים ברפורמה. לדבריו, המורים חושדים שלא יקוים מה שהובטח להם במסגרת הרפורמה, והם אף יפסידו אם יצטרפו אליה. וסרמן הוסיף, כי לא קל לו ולחבריו לעמוד מול המורים בשטח, אבל הם לא נרתעים. "אנו מאמינים שהשינוי חשוב למערכת החינוך", הוא הוסיף. לטענתו, גורמים שונים מפחידים את עובדי ההוראה בעזרת הפצה של כל מיני שקרים, כמו הטענה שייקחו מהם את גמולי ההשתלמות. לדברי וסרמן כל שינוי מפחיד, והמורים

במחוז צפון; הגדרת תפקיד חדשה למפקח היישובי

במחוז צפון מונו בחודש שעבר 33 מפקחים מתכללים (מתאמים) יישוביים. מדובר בהגדרה חדשה לתפקיד המפקח היישובי, שנעשתה בעקבות תהליך ארגוני בן מספר חודשים. מהמחוז נמסר, כי בעיצוב הגדרת התפקיד לקחו חלק כל מפקחי המחוז. עוד נמסר, כי תפקידי המפקח המתכלל היישובי יבואו לידי ביטוי בעבודה מערכתית ברמת היישוב. תפקידי המפקח המתכלל היישובי יכללו בין היתר הקמת מסגרות יישוביות, שבהן יתקבלו ההחלטות בנושאים הקשורים למערכת החינוך הרשותית. במסגרות אלו ישותפו כל גורמי החינוך המקומיים; נציגי הרשות המקומית, המפקחים הכוללים והמקצועיים, מנהלי בתי"ס והגננות, אגף שח"ר, אגף שפ"י, נציגי רשתות החינוך, וארגוני המגזר השלישי. כמו כן יוטל על המפקח המתכלל להוביל צוות היגוי יישובי, שיגדיר חזון ויעדים חינוכיים התואמים למדיניות משה"ח. המפקח המתכלל גם יהיה שותף להחלטות על הקצאת משאבים לקידום תוכניות פדגוגיות במסגרות החינוך ביישוב. בנושא זה יוטל על המפקח המתכלל גם לפעול לאיגום המשאבים, המיועדים לחינוך ביישוב, של משה"ח, הרשות המקומית, וגורמים נוספים הפועלים במערכת החינוך.

מנכ"ל השלטון המקומי; לא נסכים לקיצוץ של 170 מיליון ש"ח מהתקציב לעובדי המינהל

משה"ח מבקש לקצץ 170 מיליון ש"ח מהתקציב שהוא מעביר לרשויות המקומיות, כך אמר מנכ"ל השלטון המקומי, יעקב אגמון, בכנס מנהלי מחלקות החינוך. לדבריו מדובר בקיצוץ בתקציב המיועד לעובדי המינהל והמשק. לדברי אגמון, מרכז השלטון המקומי לא יסכים לקיצוץ זה.

אגמון הוסיף, כי במערכות החינוך היישוביות חסרים כיום כ-300 פסיכולוגים. לטענתו, מחסור זה יוצר לחץ כבד על הפסיכולוגים העובדים במערכת. לדבריו, הרשויות המקומיות הגדילו את שיעור השתתפותן בתקצוב שר הפסיכולוגים, אבל הדבר אינו מספיק. לדברי אגמון, הולכת ונשחקת גם החלוקה המסורתית של מימון הסעות התלמידים בין משה"ח והרשויות המקומיות. לטענתו, הרשויות המקומיות מממנות השנה את חלקו של משה"ח בתקצוב ההסעות (50%) בכ-150 מיליון ש"ח. בנושא זה הודיע אגמון, כי השלטון המקומי מנהל משא ומתן נוקשה עם משרד אוצר, שכנראה יישא בקרוב פרי; "תוך מספר שבועות אני מקווה להיות איש בשורה". לדברי אגמון, תוספת התקציב עבור ההסעות תאפשר לרשויות המקומיות לשפר את הפיקוח על רמתן, ולהכשיר להן מלווים נוספים. לטענתו, כיום נוקטות רשויות רבות בעצימת עין בנושא, ומתעלמות מתנאים לא נאותים בהסעות בשל חוסר תקציב.

מרבית המורים לעברית בחטיבות הביניים לא הוכשרו ללמד את המקצוע

לעשרות אחוזים מקרב המורים המלמדים בחטיבות הביניים אנגלית, עברית ומתמטיקה, אין הכשרה פורמאלית ללמד מקצועות אלו. כך עולה מנתונים, שהועברו לקו לחינוך על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הנתונים מתבססים על סקרי כוחות הוראה, שנערכו עבור משה"ח. יש לציין, כי הנתונים מתייחסים רק למורים בוגרי המכללות להוראה, המהווים כ-60% מכלל

המורים בחטיבות הביניים. על פי הנתונים, רק 41.7% מקרב המורים למתמטיקה בחטיבות הביניים, שהם בוגרי מכללות להוראה, למדו את הוראת המתמטיקה. שיעור המורים לעברית שלמדו את הוראת המקצוע נמוך אף יותר - כ-21% בלבד. שיעור המורים לאנגלית בוגרי המכללות, שלמדו את הוראת השפה, הוא 44% בלבד.

מנהלי מחלקות החינוך נאבקים על מעמדם החוקתי

חוק העיריות החדש, שיזם שר הפנים אופיר פינס, יעמוד בקרוב לאישור הכנסת. חוק העיריות יבטל את חוק מנהל מחלקת חינוך (חוק הרשויות המקומיות 2001), המסדיר את מעמדו ותנאי העסקתו. בימים אלה מנהל איגוד מחלקות החינוך מאבק אינטנסיבי כנגד ביטול החוק. המאבק כולל גם הקמת לובי בקרב חברי הכנסת והשרים. יש לציין, כי לפני שחוק חוק מנהל מחלקת חינוך, לא היה ראש רשות מקומית חייב להעסיק עובד בתפקיד זה. כמו כן, לא נדרשה ממנהל מחלקת החינוך השכלה אקדמית או תעודת הוראה. על פי החוק, בכל רשות מקומית חייב להיות מנהל מחלקת חינוך. החוק גם מפרט, כי בתפקיד זה יועסק רק בעל השכלה אקדמית או השכלה תורנית מקבילה, תעודת הוראה וניסיון מקצועי.

חוק מנהל מחלקת חינוך גם מחייב רוב של שני שלישים מחברי מועצת העיר כדי לאשר פיטורין של מנהל מחלקת חינוך. לדברי יו"ר איגוד מנהלי מחלקות החינוך, אבי קמינסקי, אם אכן יבוטל החוק, יוכלו ראשי רשויות מקומיות לא להעסיק מנהל מחלקת חינוך או להעסיק בתפקיד זה גם מי שאין לו הכשרה בתחום החינוך. קמינסקי מוסיף, כי כ-70% ממנהלי מחלקות החינוך מועסקים על פי הסכם קיבוצי וחברים בהסתדרות המורים, מה שמעניק להם בעת הצורך הגנה של האיגוד המקצועי. שאר מנהלי מחלקות החינוך מועסקים בחוזה, ולכן גם עלולים להיות הנפגעים העיקריים מביטול חוק מנהל מחלקת החינוך. לדברי קמינסקי, נרתמה שרת החינוך, יולי תמיר, למאבק בביטול החוק.

קורס מאמנים מיוחד

שילוב של אימון אישי, אימון משפחתי ואימון קבוצות

מכון שינוי

המרכז הישראלי לתהליכי שינוי במשפחה, בפרט ובארגון

09 - 9551973

ראשי רשויות מקומיות; לא מקצוענים אבל מוצאים לנכון להתערב

למרות שאינם אנשי מקצוע, ראשי רשויות מקומיות מתערבים לא אחת בתחום החינוך. בצדק אולי

לעומת זאת הודתה גרמן, כי הייתה לא אחת מעורבת בהעברת מנהלות בתי"ס מתפקידן, כשנוכחה לדעת שהן נשחקו. לדבריה, בהחלטות אלו היא התבססה על חוות דעתן של מפקחת ביה"ס ומנהלת אגף החינוך. לדברי גרמן, ראש הרשות הוא הנותן את הדין בפני הציבור על החלטה לא נכונה של מנהל מחלקת החינוך, ולכן במקרה כזה מוצדק לפטר אותו.

ראש מועצת ריינה, ג'מאל זיידאן, אמר בדיון, כי במגזר הערבי גם מינוי מורה הופך לנושא ללחצים פוליטיים, חמולתיים ודתיים, בשל שיעור האבטלה הגבוה בקרב המורים. זיידאן הוסיף, כי מינוי מנהל ביה"ס הוא נושא שעליו יכול ליפול ראש רשות במגזר הערבי. לדבריו הוא נדרש לגלות נחישות רבה כדי לאשר את מינויים של שני מנהלי בתי"ס שאינם תושבי היישוב.

ראש עיריית אילת, מאיר יצחק הלוי, אמר במושב, כי תפקידו של ראש הרשות המקומית בתחום החינוך לדעתו הוא אך ורק להתוות חזון. את ניהול התהליך של יישום החזון החינוכי יש להשאיר בידי אנשי המקצוע. לדבריו, על ראש הרשות רק לבדוק מידי פעם אם תהליך יישום החזון אכן מתנהל על פי התוכנית הביצועית שהותוותה לו. עם זאת ציין ראש עיריית אילת, כי כשיש כשל חמור באחד מבתי"ס, הוא פועל נמרצות להחלפת המנהל. לדבריו בתקופת כהונתו כראש עיר (משנת 2004), הוא פעל לפיטוריהם של שמונה מנהלי בתי"ס.

הלוי הדגיש, כי אסור לראש הרשות להתערב בנושא העברות תלמידים בין בתי"ס. לדבריו, בשנה האחרונה קיבל מעל 100 פניות אישיות של הורים בנושא זה, אך סירב לכולן. לקראת הבחירות הקרבות צופה הלוי, כי הלחץ שמפעילים הורים על ראשי הרשויות בנושא זה רק יגדל.

מנהלת אגף החינוך ברמת השרון, מיכל מנקס, הגיבה בשם מנהלי מחלקות החינוך על דבריהם של ראשי הרשויות. לדבריה ראשי היישובים צריכים לתת דין וחשבון על תפקודם בתחום החינוך אחת לחמש שנים, אך לעומתם מנהלי מחלקות החינוך נדרשים לתת דין וחשבון מידי יום ובפני גורמים רבים; מפקחים, מנהלי בתי"ס, מורים, הורים, תלמידים, כלי התקשורת וראש הרשות. מנקס טענה, כי גורלה של מערכת החינוך היישובית יהיה רע מאוד אם תפקיד מנהל מחלקת החינוך יוגדר כמשרת אמון לראש הרשות, המתחלף מידי חמש שנים. לדבריה אכן צריך שיהיה אמון בין מנהל מחלקת החינוך ובין ראש הרשות, אך על בסיס מקצועי בלבד.

מרבית ראשי הרשויות המקומיות אינם אנשי מקצוע מתחום החינוך, אך עובדה זו אינה מונעת אותם מלהתערב בניהול מערכת החינוך היישובית. כך עולה מדיון בנושא "ניהול בסביבה פוליטית", שבו השתתפו מספר ראשי רשויות מקומיות. הדיון התקיים במסגרת ההשתלמות השנתית של מנהלי מחלקות החינוך, שנערכה בשבוע שעבר. עוד עולה מהדיון, כי מעורבות ראשי הרשויות מתבטאת גם בהעסקה או בפיטורין של מנהלי בתי"ס ביישובים. ראשי הרשויות נימקו את מעורבותם הרבה בניהול מערכת החינוך היישובית בטענה, כי הם אחראים בעיני התושבים להישגי מערכת החינוך הרשותית ולכן גם צריכות להיות להם סמכויות רבות בניהולה. ראש מועצת עומר, פני בדש, טען בדיון כי אי-אפשר להפריד ברשות המקומית חינוך מפוליטיקה. לדבריו, כל ראש רשות מקומית נבחן בראש ובראשונה על איכות מערכת החינוך ביישובו. לדבריו, אם ייכשלו התלמידים ברשות בבחינה ארצית או בינלאומית, לא ייבחר ראש הרשות לתפקיד שנית. מסיבה זו לדעתו על ראש הרשות להיות הפוסק האחרון במערכת החינוך היישובית. בדש הוסיף, כי ראש הרשות המקומית צריך לקבוע כללי עבודה ברורים בינו ובין מחלקת החינוך ובין מחלקת החינוך והציבור, ולא להסכים לשום סטייה ממנה. בדש טען, כי ראש רשות, שקובע כללים ונוהג על פיהם, יוכל לעמוד בפני לחצים של הורים וגורמים פוליטיים כאחד. לעומת זאת, אם סוטה ראש הרשות מכללים אלו אפילו פעם, למשל מתיר לתלמיד לעבור לבי"ס שאינו באזור מגוריו, הוא ממוטט את מערכת החינוך היישובית.

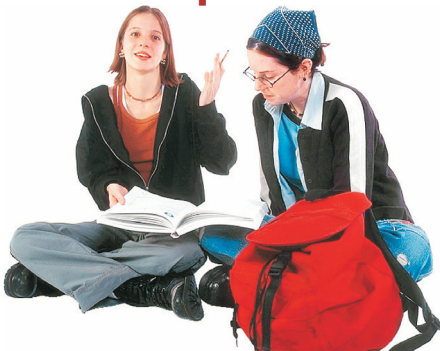
בדש אף מצדד בהתערבות ראש הרשות בהעסקת מנהלי בתי"ס או בפיטוריהם. לטענתו, לראש רשות מקומית חזק, אין משה"ח יכול להכתיב לקבל לעבודה מנהל ביה"ס שאינו מעוניין בו – גם כשמדובר במנהל ביה"ס יסודי ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בגננת או במנהל ביה"ס על יסודי.

ראש עיריית הרצליה, יעל גרמן, טענה בדיון, כי לראש הרשות יש אחריות להישגי התלמידים ביישוב, ולכן הוא חייב לקבל גם סמכות רחבה. עם זאת ציינה גרמן, כי היא מצדדת בהאצלת סמכויות לראש אגף החינוך. לדבריה, משרת מנהל מחלקת החינוך היא משרת אמון, למרות שהוא נבחר במכרז. "כדי שאוכל להאציל סמכויות, אני חייבת לסמוך במאה אחוז על מנהלת אגף החינוך". ראש עיריית הרצליה ציינה, כי בשל האמון שהיא רוחשת לראשי אגף החינוך, היא מעולם לא הייתה מעורבת בבחירת מנהלי בתי"ס.

בבדרכי

מרכז למידה ותמיכה ייחודי

בהנהלת אלמוג בן-שחר, מוסמכת לטיפול בנוער בסיכון.

מענה לכל סוגי קשיי-הלמידה,

הקניית אסטרטגיות למידה

בניית תכנית אישית לכל תלמיד בהתאם לאבחון.

מתן מענה רגשי, לימודי וטיפול לתלמידים והורים.

טל. 077-6350039, 050-6797860

bedarki@coolmail.co.il

■ הוקמה ועדה בין-משרדית לקידום החינוך הסביבתי בצפון – מחוז צפון במשה"ח והמשרד להגנת הסביבה הקימו לאחרונה ועדת היגוי משותפת לקידום החינוך הסביבתי. בראש הוועדה עומדים מנהלת המחוז, אורנה שמחון, ומנהל מחוז צפון במשרד להגנת הסביבה, שלמה כץ. בוועדה חברים מפקחים, ונציגים מהמשרד להגנת הסביבה, ארגונים ירוקים ורשויות מקומיות בצפון.

מטרת הוועדה היא להתוות תוכנית כוללת, שתרחיב את החינוך הסביבתי ותגביר את המודעות לשמירה על איכות הסביבה בקרב הצוותים החינוכיים, התלמידים והקהילה. במסגרת ועדת ההיגוי הוקמו צוותי עבודה בין-משרדיים, שבראשם עומדים; הממונה על לימודי החקלאות והסביבה במחוז, נפתלי מדר, מרכז חינוך והסברה במשרד להגנת הסביבה, רועי שמחה, המדריכה המחוזית למדעים, זוהר חג'בי, מנהל של"ח במחוז, ד"ר דוד גליק, מפקח מינהל חברה ונוער במחוז, יוסי כיטוב, ומרכז המגזר הערבי במשרד להגנת הסביבה, מאג'ד חג'אג'ר.

מהמחוז נמסר, כי צוותי העבודה גיבשו המלצות לקידום החינוך הסביבתי בצפון. אחת ההמלצות היא לאגם את המשאבים של המחוז והמשרד להגנת הסביבה, במטרה לתקצב יוזמות חינוכיות בתחום לימודי הסביבה, ולערוך השתלמויות בנושא זה בקרב מורים מובילים ומנהלים. כמו כן החליטו הצוותים לערוך כנס מחוזי לחינוך סביבתי במהלך שנת הלימודים תשס"ט. מחוז צפון גם יכריז בקרוב על תחרות לעיצוב סמלים ובולים בנושא השמירה על איכות החיים והסביבה. כמו כן יפעלו מינהל חברה ונוער ומועצת התלמידים המחוזית להקמת קבוצות מנהיגות

של תלמידים בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות, שישמשו כ"נאמני איכות הסביבה". מהמחוז נמסר, כי בסקר שנערך לאחרונה נמצא, שכ-86% מבתי"ס בצפון מקיימים תוכניות לחינוך סביבתי. כ-73% ממנהלי בתי"ס שהשתתפו בסקר גם הביעו רצון להשתתף בהשתלמויות מחוזיות בנושא. עוד נמסר, כי כ-30 בתי"ס ו-3 גני ילדים בצפון כבר הוסמכו על ידי המשרד להגנת הסביבה כ"מוסדות חינוך ירוקים". 30 בתי"ס נוספים משתתפים בימים אלה בתהליך ההסמכה. ב-60 תיכונים במחוז גם נפתחו בשנים האחרונות מגמות מדעי הסביבה לבגרות.

■ בחיפה; גם ההורים ישתתפו בתוכנית "תפור עלי" – תוכנית תפור עלי החלה את שנת פעילותה השישית בחיפה. התוכנית מתמקדת בארבעה נושאים עיקריים; פעילות גופנית, תזונה בריאה, כבוד לילד ולגופו וכבוד לאחר. מעיריית חיפה נמסר, כי במהלך השנים שבהן מופעלת התוכנית בבתי"ס בעיר, התגבשה ההבנה, שכדי לחולל שינוי אמיתי בהרגלי הבריאות של התלמידים יש צורך בגיוס ההורים. כדי לקדם מטרה זו, הכריזה לאחרונה עיריית חיפה על "פרס החינוך לקידום הבריאות". הפרס יוענק לבתי"ס שיובילו תהליך מקדם בריאות. ב"ס שיבקש להגיש את מועמדותו לפרס, יצטרך להקים צוות היגוי לקידום נושא הבריאות, ולשלב את תוכנית "תפור עלי" בתוכנית הלימודים. כמו כן יצטרך ביה"ס לשתף את הורי התלמידים בשתי פעילויות בשנה לפחות בנושא הבריאות. הפרס יכלול מענק כספי וארוחת בוקר חגיגית ובריאה לתלמידי ביה"ס הזוכה.

זה רעיון

■ לומדים אנגלית באמצעות העלאת מחזמר – מיצי גפן, מורה לאנגלית באולפנת אמי"ת בבאר שבע, החליטה לשפר את האנגלית של תלמידותיה בדרך חווייתית ויצירתית. למטרה זו "גייסה" המורה יותר מ-70 תלמידות האולפנה, מכיתות ח'-י"ב, להפקת המחזמר מרי פופינס באנגלית.

"אני רואה שינוי עצום ביכולת של התלמידות להתמודד עם האנגלית, לאחר מספר חודשים, שבהם הן היו עסוקות בשינון טקסטים, בהבנתם ובהצגתם מול קהל", מציינת המורה.

מרשת אמי"ת נמסר, כי מתחילת השנה עבדה המורה עם התלמידות על הטקסטים, השירים, הריקודים וההעמדה של המחזמר. כל החזרות התקיימו בשפה האנגלית. במסגרת החזרות להצגה, הרחיבו התלמידות את אוצר המילים שלהן באנגלית תוך לימוד הטקסט של המחזמר, ולמדו מבנים דקדוקיים שונים בשפה זו. כמו כן סייעו החזרות לתלמידות לרכוש ביטחון עצמי ולשוחח באנגלית בצורה שוטפת.

"אני רואה שינוי עצום ביכולת של התלמידות להתמודד עם האנגלית, לאחר מספר חודשים, שבהם הן היו עסוקות בשינון טקסטים, בהבנתם ובהצגתם מול קהל", מציינת המורה. לדבריה, גם התלמידות שלקחו על עצמן תפקידים שאינם משחק, כמו עיצוב תפאורה, נחשפו לטקסטים של המחזה, וניתן היה לשמוע אותן שרות תוך כדי עבודה את כל שירי המחזמר. לדברי נוי יפרח, תלמידת כיתה י"ב בביה"ס, אוצר המילים שלה באנגלית גדל בעקבות השתתפותה במחזמר, וכך גם הביטחון שלה לדבר בשפה זו, אפילו עם דוברי אנגלית.

2022 (תשפ"ב), 2022 (תשפ"ב)
2022 (תשפ"ב) ... 2022 (תשפ"ב)

זה הזמן, להתחבר אל "הלב הישראלי" שבכם!

בעיקר עכשיו... לקראת שנת ה-60 לישראל.

- ♥ פעילות ייחודית למיתוג ערכי של ביה"ס
- ♥ הפקת "הלב" של ביה"ס בשילוב פעילות ערכית וחינוכית
- ♥ העצמה כוללת למורים, לתלמידים ולקשרי קהילה
- ♥ מימד נוסף לאירועים חברתיים
- ♥ פעילות תוכן עניפה
- ♥ ערכות לימוד והפעלה מיוחדות

www.israelinfo.org

לפרטים והזמנות: טלפקס. 09-7740747, נייט. 052-6237280

■ **חינוך ירוק בתל אביב** – תלמידי ביה"ס עמל ליידי דיוויס בתל אביב משתתפים באופן קבוע בפעילויות למען שמירת הסביבה. לאחרונה אירחה מגמת הביולוגיה בביה"ס את סגן ראש עיריית תל אביב, פאר ויסנר, שהרצה לתלמידים על שמירת הסביבה. בהרצאה שולב סרטון של זוכה פרס נובל, אל גור, "אמת מטרידה". בתום ההרצאה התקיים דיון בקרב תלמידי המגמה. התלמידים החליטו בדיון להקים קבוצות פעולה, שתתמקדנה בחינוך תלמידי ביה"ס למחזור בקבוקים ונייר, ולצמצם את צריכת החשמל והמים בביה"ס ובבתיהם.

■ **בבאר שבע; תערוכת תוצרי תלמידים בנושא מיחזור** – בתיה"ס היסודיים בבאר שבע השתתפו בשבוע שעבר בתערוכת תוצרים בנושא מיחזור. התערוכה נערכה באשכול הפיס בעיר במסגרת התוכנית "ילדים מובילים שינוי", של החברה להגנת הטבע. התוכנית מתקיימת השנה ב-24 בתי"ס יסודיים בבאר

בהשתלמויות בנושא ה"קיימות" – פיתוח תוך כדי שמירת הסביבה. בהשתלמויות קיבלו המורות משימות להקים בבתיה"ס מרכזי הפרדת פסולת לנייר, מיכלי משקה וסוללות, ולערוך לתלמידים פעילויות יצירתיות שונות לשימוש חוזר בפסולת ביתית.

התערוכה סיכמה חודשיים של פעילות במסגרת התוכנית. בתערוכה הציגו התלמידים דגמים שבנו מפסולת ביתית, עבודות חקר, סקרים ומצגות על זיהום הסביבה ושימורה ועוד. לאחר התערוכה נערך טקס. בטקס הציגו תלמידים מבי"ס מענית סרטון שערכו על בעיית הצטברות הפלסטיק בכדור הארץ, והציעו לה פתרונות. בהמשך הטקס התקיימה הרצאה של ד"ר עדי וולפסון, ממכללת סמי שמעון, בנושא "תעשייה, סביבה ומה שביניהם". בתום האירוע הוענקו לתלמידים ולמורות תעודות השתתפות בתוכנית, שקיות רב פעמיות מבד וספרים לספריות ביה"ס, בנושא החיסכון באנרגיה.

■ **תלמידי ביה"ס לאומנויות מעטרים את מנהרת בת גלים** – עבודות שיפוץ מנהרת בת גלים בחיפה הסתיימו לאחרונה. בסיום העבודות הציעה החברה המשפצת, "יפה נוף", להנהלת ביה"ס לאומנויות רעות שבעיר, כי תלמידי ביה"ס יעטרו את קירות המנהרה. מעיריית חיפה נמסר, כי ביה"ס נענה לאתגר, ולמשימה נבחרו 120 תלמידי שכבות ח' ו-ט'. התלמידים התבקשו ליצור עיטורים, שישתלבו באריחים הצבעוניים המכסים את המנהרה. התלמידים התחלקו לצוותים, שבכל אחד מהם 2-4 בני נוער. כל צוות קיים סיעור מוחות, ובעקבותיו הגיש לאישור המורים סקיצות לעיטורים. בשבוע שעבר "ירדו" התלמידים למנהרה ביחד עם מוריהם, ובמשך מספר שעות איירו על קירותיה את הציורים שתכננו.

בתערוכה הציגו התלמידים דגמים שבנו מפסולת ביתית, עבודות חקר, סקרים ומצגות על זיהום הסביבה ושימורה ועוד. לאחר התערוכה נערך טקס. בטקס הציגו תלמידים מבי"ס מענית סרטון שערכו על בעיית הצטברות הפלסטיק בכדור הארץ, והציעו לה פתרונות.

שבוע, בשיתוף עם הפיקוח על המדעים במשה"ח ומינהל החינוך בעירייה. כהכנה לתוכנית השתתפו המורות למדעים בבתיה"ס

יום עיון בנושא:

להטביע חותם: מבט על חינוך והוראה

יתקיים ביום חמישי, ו' באדר ב' תשס"ח, 13 במרס 2008 במכון מופ"ת רח' שושנה פרסיץ 3, קריית החינוך, תל אביב

מנחה: יולי חרומצינקו, סגנית עורך "הד החינוך" וכתבת חינוך לשעבר של עיתון "הארץ"

באכ"א:

ברכות ודברי פתיחה

ד"ר מיכל גולן, מנהלת מכון מופ"ת

אקספלורציה כמוקד להוראה ולמידה במאה ה-21

ד"ר אבי קפלן, המחלקה לחינוך, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

"בית הספר כבית": מעגלי ביטחון רגשיים-חברתיים של ילדים

במערכת החינוך ותרומתם למוטיבציה ולהצלחה לימודית

פרופ' אבי שגיא-שוורץ, אוניברסיטת חיפה

המורה המשמעותי בחיי

בין המשתתפים:

מר חיים יבין, חתן פרס ישראל בתחום התקשורת לשנת תשנ"ז

הרב ישראל מאיר לאו, חתן פרס ישראל לשנת תשס"ה על מפעל

חיים - תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה

זיכרונות נעורים וחסד המורים

איל מגד, סופר

מ"ה ההעמדה: לנרשמים מראש - 60 ש"ח; לנרשמים ביום העיון - 70 ש"ח

ניתן להירשם באמצעות כרטיס אשראי בטלפון 03-6901428, 03-6901406 (שלוחה 0)

או באתר מכון מופ"ת, מדור ימי עיון: www.mofet.macam.ac.il/iun

■ מצוינים – מידעון ב"ס העמק המערבי בקיבוץ יפעת מדווח על מכתב שקיבל בשבוע שעבר מנהל ביה"ס, רפי וייסמן, ממפקד ביה"ס לקצינים, בה"ד 1. המכתב מבשר, כי במחזור קורס הקצינים שמסתיים בימים אלה משתתפים חמישה מבוגרי ביה"ס בשנים האחרונות. מנהל בה"ד 1 מסיים את המכתב; "הערכתי הרבה לך ולסגל ההוראה של בית ספרך לדרך בה חינוכתם ועיצבתם את בני הנוער המצוינים האלה".

■ להתחשב – במועצה האזורית אשכול שבאזור עוטף עזה יש שני בתי"ס על יסודיים – מעלה הבשור והבשור. שני בתי"ס, הקיימים כבר כ-40 שנים, יאוחדו בתשס"ט לבי"ס אחד, שיוקם במבנה חדש וממוגן. בתכנון המבנה החדש הוחלט להתחשב בצרכי צוותי ביה"ס, נאוה ינאי, עם הצוותים המקצועיים של ב"ס מעלה הבשור, ופרשה בפניהם את תוכניות המבנה. מביה"ס נמסר, כי בעקבות הערותיהם של המורים נערכו שינויים בתוכנית מבנה ביה"ס. האדריכלית תקיים מפגש דומה גם עם צוות ב"ס הבשור.

מחוז צפון

■ תרחיש – כ-50 קב"טים מרשויות יהודיות ולא יהודיות במחוז, השתתפו בשבוע שעבר בכנס במעלות. הנושא המרכזי של הכנס היה ההיערכות לשבוע ההתגוננות הלאומי, שיתקיים בחודש הבא. השבוע יכול, בין היתר, תרגיל התגוננות במוסדות החינוך, שיערך ב-8 באפריל. תרחיש התרגיל יהיה של ירי טילים ללא התרעה בעיצומו של יום הלימודים.

מהמחוז נמסר, כי בשנת הלימודים החולפת הושקעו למעלה מ-2.2 מיליון ש"ח בשידורג אמצעי הביטחון במוסדות החינוך. קב"ט המחוז אודי בן יצחק מוסיף, כי כ-50% מבתי"ס בצפון כבר מחשבו את תיק הביטחון שלהם באמצעות מערכת המנב"ס. לדבריו מחשוב תיק הביטחון מסייע לאגף הביטחון של המחוז לעקוב אחר ההיערכות הביטחונית של ביה"ס בצורה יעילה יותר. הקב"ט מעריך, כי עד סוף שנת הלימודים הבאה יושלם מחשוב תיקי הביטחון בכל מוסדות החינוך במחוז. אגף הביטחון במחוז אחראי ל-740 בתי"ס ו-2,500 גני ילדים ב-92 רשויות.

מחוז חיפה

■ גיבוי – בשבוע שעבר התקיימה ישיבה של ועדת מחוז חיפה לצמצום האלימות. בראש הוועדה עומדים מנהל המחוז, אהרון

זבידה, וקצין הנוער של מרחב חוף במשטרת ישראל, רב פקד משה אמסלם. בישיבת הוועדה השתתפו; נציגי ועדי ההורים וסיירות ההורים במחוז, מפקחים, מנהלי בתי"ס, גננות, פסיכולוגים, מפקחי שפ"י, קציני נוער, נציגים ממועצת הנוער המחוזית ועוד. בישיבה הודגשה המחויבות ההדדית של הנהלת מחוז חיפה והמשטרה להגיב מייד על כל מקרה של אלימות מילולית או פיזית כנגד עובדי הוראה.

מהמחוז נמסר, כי בישיבה נערכו דיונים בקבוצות קטנות, שבהם למדו המשתתפים כיצד יש לנהוג בעת אירוע אלימות של תלמידים. בדיונים הובאו תיאורים של התמודדויות מוצלחות עם מקרי אלימות במערכת החינוך. כמו כן הודגשה בישיבה החשיבות שבעיסוק במניעת אלימות בכל שלבי החינוך, החל מהגן, באמצעות הסברה, הקמת מערך עירוני תומך והדרכת הורים. מהמחוז נמסר עוד, כי נציגי ההורים שהשתתפו בישיבה הביעו נכונות להעניק לבתי"ס גיבוי בטיפול באירועי אלימות.

■ קולטי הברקים – "יועצי ביה"ס הפכו להיות קולטי הברקים של מערכת החינוך", כך אמר מנהל המחוז, אהרון זבידה, בכנס היועצים הארצי, שהתקיים בשבוע שעבר

לדברי מנהל המחוז, היועצים משמשים כתובת להתמודדות עם כל חולי החברה, הבאים לידי ביטוי בבתי"ס. זבידה פנה בקריאה למנהלים לקבל את היועצים כחברים בצוותי הניהול של בתי"ס.

באוניברסיטת חיפה. לדברי מנהל המחוז, היועצים מתמודדים עם כל חולי החברה, הבאים לידי ביטוי בהתנהגות בבתי"ס. זבידה פנה בקריאה למנהלים לקבל את היועצים כחברים בצוותי הניהול של בתי"ס. הכנס נערך על ידי המגמה לייעוץ חינוכי בביה"ס לחינוך באוניברסיטת חיפה ושפ"י. בכנס השתתפו; נשיא אוניברסיטת חיפה, פרופ' אהרון בן זאב, דיקן הפקולטה לחינוך באוניברסיטה, פרופ' עפרה מייזלס, מנהלת שפ"י, חנה שדמי, מנהלת אגף הייעוץ בשפ"י, עדנה דשבסקי, וכ-600 יועצים מרחבי הארץ.

מחוז מרכז

■ ערב הצדעה – ב"ס אמי"ת כפר בתיה ברעננה ערך אתמול, יום ד', ערב הצדעה

מוזיקלי למען תושבי שדרות. בערב השתתפו, בין היתר, ראש עיריית שדרות, אלי מויאל וקבוצת בני נוער מהעיר.

בערב הופיעו; מקהלת ביה"ס ומקהלות ילדים גדולות ממודיעין, חיפה, נתניה וכפר סבא. המקהלות הופיעו בשירי ארץ ישראל, שירי נשמה ושירים חסידיים.

מרשת אמי"ת נמסר, כי האירוע הוא רק אחד ממגוון האירועים והפעילויות לתלמידים משדרות, המתקיימים במהלך השנה באמי"ת כפר בתיה. הפעילויות כוללות ימי אירוח חוויתיים, ימי כיף משותפים עם תלמידי כפר בתיה, קייטנות בחופשות ועוד.

■ זכו – ארבעה תלמידים מתיכון על"ה למדעים בלוד – האחים שני ואור מסטאי, יעל דיאמנט ונדב ברק, זכו בחודש שעבר באליפות אירופה באומנות הוויכוח (דיביט), שהתקיימה בצ'כיה.

מדובר בתחרות שבה נואמים בני הנוער בעד או נגד נושא מסוים. כל הנאומים בתחרות היו בשפה האנגלית. בעקבות הזכייה באליפות אירופה, ישתתפו ארבעת התלמידים בתחרות הדיביט הבינלאומית לבתי"ס, שתתקיים בספטמבר 2008 בווינגטון.

מחוז דרום

■ תשתיות – 58 בתי"ס במחוז דרום החלו השנה ביישום רפורמת אופק חדש. מנהלת המחוז, עמירה חיים, סיפרה בכנס מנהלי מחלקות החינוך, שהתקיים בשבוע שעבר באילת, כי בשנת הלימודים הבאה מבקשים להצטרף לרפורמה 300 בתי"ס נוספים במחוז. חיים ציינה, כי מספר רשויות מקומיות, ובהן אשדוד ובאר שבע, אף מבקשות לצרף לאופק חדש את כל בתי"ס היסודיים שלהן. חיים הוסיפה, כי בתי"ס שנכנסו לרפורמה במחוז סובלים עדיין מקשיים בשל מחסור בתשתיות – בעיקר בפינוע עבודה למורים. לדבריה, הרשויות המקומיות קיבלו הרשאות ממשלה"ח להקמת תשתיות אלו, אך חלק ניכר מהן עדיין לא עשו שימוש בתקציב. מנהלת המחוז ביקשה ממנהלי מחלקות החינוך לפעול אצל ראשי הרשויות המקומיות שלהם כדי שהתשתיות יוקמו בהקדם. "קיבלתם כסף, אנא דאגו שיעשה בו השימוש שלו הוא נועד", אמרה חיים.

מנהלת המחוז גם סיפרה למשתתפי הכנס על התמודדות מערכת החינוך בשדרות עם המצב הביטחוני הקשה. חיים הביעה את הערכתה למנהלת מחלקת החינוך בעיר, מרים ששי, העובדת יום ולילה. לדבריה, מערכת החינוך בשדרות היא העוגן של העיר. מנהלת המחוז הוסיפה, כי בתי"ס בשדרות ערוכים ללמידה מרחוק באמצעות המחשב והאינטרנט, במקרה שייסגרו בשל המצב הביטחוני.